

● АБА-ДЫНЭ КЭРТЭН АРЧЫНЬТА

ЧУРАПЧЫ ОРТО ОСКУОЛАТА: АБАЛАР НЭДИЭЛЭЛЭРЭ

Одону үөрэтнн уонна нитин дьоһуунаах сорук, Итигэртэн быһыы саага үөрэх дьылын сагаллаар ууутталар күһүнтүгү иэтинэктэринин бүтүталаабыт муһууһарыттан сагаллаа ордук нитин өтө маалан иһэрин үүстүк истабит. Истабит эрэ буолуо дуо? Маалан сибээстэн, орону нитингэ оскуола, төрөһүүт, общественность бииргэ үлэлииргэр улуука хиймэх алаһан турар. Хамсаанын, бастаны холонуулар сүөх буолбатылар.

үүс улахын, 700-чээ төрөнөгчигдэх, багаван
дунд орто оскулатыг төрөнүүт юмистын
седателин М. Н. Коракын талын үдэлэн
Оскула ахсынны ай 8—15 күнхөргө ая-
гашаагээр мэтэлэн түмүктөнө. Нидэлэ дин-
лэх далаа барда. Ол курдук, «Ая—дын эр-
марх арчашаа» дин дөмшгөх эрэн динэн
үрүктарса сэлдэмэлара, оёбуктарын би-
сиг, ая түнүн оёолор өйтөх сурууулар, үү-
дигшлэх оёолор дэлэллөргө сэлдэн аялар
тод телестудия түбөрн, мөдөх төрөхтөх
үрү мэт төрөнүүтөр бөмдөдэллэлэрэ төр-
нө. Нидэлэ аялар «төгүрүк оёолларын» тү-
диг.

а оруула. Үчүтгэнт дитимэлзэх үе дэлэ мэргэнтгэ
ыан афлаар оёмуу ляннэгэ оруулнарын, оытта-
блелсыйн, ханнхк түмүктэргэ адала? Виктор
мович ДВЯКОНОВ недудзлннше преподавателн,
руктор-методист, мэргэнтгэ Ирма Спартаковна
тал. Дэлэ мэргэнтгэ үе оёлоохторуттан улхыншара
л быйыл оёуоланы бүтэрбнт, билигин студент,
е уоллара Коля Чурашчы орто оёуолатын үөр-
ншэрын сыйбатын президенты, Айталара үнүсэлэ
р Иван Иванович БАИШ инженер-электрик,
нэ Наталья Николаевна секретарь-машинистка,
нэ мэргэнтгэ биеэ оёлоохторуттан түэртэргэ X-VII-
кылынастарга үөрөнхлэр, Айта детовдка сымдыр,
аил Николайович КОРИКИН улуусталды бийншай
айыстыбаларын ассоциациятын председателэ, көр-
Евдоким Иванович агроном, түэрт уоллаахтар,
лалнара Николай быйыл орто оёуоланы бүтэрин
студент, икки Сашалар X-ка, Сережа VIII-ка үе-
лэр.

ада. Кинизлэр тус-тухуунаанар: идэрлэрин, үг-
эринин. Ох эрээр кинизлэр бигр ситиминэр:
хо көрүүлэр, норуот, өбүг үлестэрэгэр олобу-
обону истингэ утумнаах баай онытара. Ылан
и, кинизлэбэтхэтэрин икин, истингэ «ырысантара»
идини кылы, уол дин араарбакка дыа-уот ис-тас
эр зөрүйэхтэргэр сынһарым, кыра-улахан үлэ
нэмтаныаака бигрдик ситиминианым, үөрөххэ
үлэр курдуу ирдэбин туруоруу, айылдым кыт-
лалтимианарым, уол оттуу булаа сынһарым. Үс
парган сүөбүдээхтэр, тайһанай дыадаахтэр. Ого
он көмө бу малларга проблема буолбат. Дыады-
ка анал соруудахтары тайһанан өлүлөр оскуола-
аас тас оттууруу араас техникэскэй курубуустар-
порттивнай семиннарга сылдыаллар, общественнай
эр кытааллар. Адалар оскуоланы кытта сибээстэрэ
энтөн. В. С. Дыновлов бэйгэ учуутал идэлэх,
ода эгирдэх буолаарына, яһин иһин ага оскуо-
ла сороһунт комитеттыгар бааллар.

[illegible]

П. П. Червачкова овордо. Кини-сала оловор, куш-

туратнаг, снэригэр-гуомугар ага оруудун нэрхэт нэдэгэснэтигэр снэишаран уонна кэлин тахсытахаабыт литературада олохурап кэпсээтэ. Ол кэнинтэн ага-ларга снэитыи-инкэти тарданап, озорсо снэиэ атаста-һыта буолла. Холубур, ага дыа кэргэннэ алтары-тыагыгар, уол оҕону нитиэ уратыларыгар, о. д. а. те-маларга кэпсэтин тахсан итэ. «Биэр антарыттыаты өрө тутар снэиэ. Ойдоох нйэ дыада ага антарыттыатк хабан да, ханык да түгэснэ түһэн биэрбэт этэ», —дипр ага С. С. АНДРЕЕВ. «Сахада ага былыргыттан бабыллар оруулаада кырдык. Билигин дыахтар уоруктэниэ, хамнастанда. Эр киниэп кытта тэпнэ оҕону нитиэтин ээ. Адамга Советский билаас арыгы-һыт өлгөрдө. Ол эрэри ага үлэһитин курдук үлэһитэ», —дипр эрдэниэп түмүктүүр В. З. ЛЕВДАВ.

—Ада антарыгтайн хэлээсэбэт. Оттой ангыг олох-хо оёнуу ишэ пробиркада үөсэлтэр буолалар дии! Бэйэ онытыгар каллахха, төрөнүүт эбээниинэ биэр буолуохтаах. Мин арам утууларыгар эра дыһытыгар каларо, өттүүргэ, туһах интэргэ үөрэһинтэ. Дыһаа хайдыттар мас мастамматахыһыаа тоҥо озоробутт. Биһиги бэйэм эмнэ дэлээнэда мас кэрдийтигэр, шаарымада үлэһинби. Үөрөх өттүгэр каллахха, кыһаммат оёдоо үөрөх кыһабыһый диир сыһаа эбит.—санаа тым кэмтэ эгэр Н. Ф. СИВЦЕВ. «Күннэда олохтут бэйэтэ—оёнуу иһиги холобура. Биһиги арабыт кытаанах этэ. Ойгун була илэк кэмгэр ол сон эбитиги биһиги толкуйдуугун. Очмолорго, аёо сыадыа, хайдах эрэ бурууу-сэтэни оһорботох киһи диир тардыа сыадыа сатыарбыт. Оёнуу кыратыттан дыарыйар, үөрөгөр сон эбит: үлэда, үөрэххэ. Оёкуола кэмнигин дээ бэйэни толкуйа, иһиги быйаарыа;—кэсэтинтэ кытаанах Н. Н. ЯКОВЛЕВ.

—Ага тапталын билбэтэх кишини. Видитин бойом адабын. Хайдах сэлдэргэман интэрин. Тутта-ханта, синара-нигэрэ сэлдэргэман, дьөлгө синаагэргэман. Уолбун буула иддэ сэлдэабын, үөрөннэрттин иккас сэлбытын дьөлгө үлэни бииртэ өнгөрбүт. Кымынын таяас тигэртэ үөрэтэр кыалтыбат. Үөрөбүр үчүгөй, — динр эдэр ага З. Е. ГЕРАСИМОВ, Н. Н. НОВГОРОДОВ; «Үс огом үөрөнөр. Дьөлгө-уокки доруубуааны көннөрү-нэр төрүннэр наадалар эбит. Доруубай ого үчүгэйдик үөрөнөр. Сааһыман жерөн оюону эт-хван өттүдүн эр-чиийгэ үөрөнөбит. Дьөрөк буолла да, авы күн ахсын башыан наалта. Ону ааллар ээ кыада тутуохтараа».

С. С. АНДРЕЕВ агаалыт ходоодурда толкуйдаталар. Ол малшык; приликистар 50-60 бырыһыаннара доруубуалара моттох. Ол үкөс ие органианыан уонна ээһиниттэн сибээстээх. Төбөлөрүтөр доругуулаахтар, бары кэрнэтэ радиаторга түспүнүт дэнэ быһаараллара толкуйдатар. Быйыл күһүн армияда иккырытлыбыт 93 иччатын апардарын кэрнэтэ доруубуаларынан сыйылыына. Иккис бырыһыаннара 3т-хаан өттүөнө сыйдыбатахтара буолар. 180 см үрдүккөх иччаттар 51 кг ыһаанынаахтар. 25 бырыһыаннара, сурулланынан, «неудовольствие» дэнэһэ кириэһэ, ол абааһы итинниктэ ааттан төрөөбүттэр.

Дээд, итгэлтэй. Бу нийслэлтэй нийслэлтэй хайдаг ага-
дарыг нийслэлтэй? Бонсууруус аны итгэлтэй эрхийн та-
рхаста. Бэллэртэй бүтэлээрбит уул агону 3 саяагтай
15-гэр дээр дээрх талхтэй эрхийнээр, тусгай ту-
тан нийслэлээр мөнгөтэй буюулартай? Кийнхү нийслэлтэй,
уулхү эр нийслэлтэй нийслэлхү дийчээр бүтүн да нийслэл-
нээр. Төлөөлөөртэй, нийслэлээртай нийслэлхү дий-
санаага нийслэлтэй да буюулар. Түүстөр тухай бари-
гдсн рөнгөн-бүрээдн, нийслэлтэй нийслэлтэй нийслэлтэй
нийслэлтэй нийслэлтэй нийслэлтэй.

Түмүгэр К. К. НЕРМЯКОВ, М. Н. КОРЯКИН уонна
орто боскуода директора В. Н. КОРКИН киэстимҥи
кыткан тал итилэр. Бу түмүүһүн, мууһааһын ос-
куола иһинэн аалар сүбэлэрин тэрийэргэ быһаарды-
лар уонна кэлэр мууһаахха ол састаабын бигирэтэр-
гэ уурууһа ылыныылар, түмсөн талааннарга дияччуолаа

C. MARCHIOBA.

СР Президент М. Николас 1998 онд ахсаннын
24 күнүүнээр 647 №-дөө Ийнхуудын республика
тыгтын хайааньстбатын салаатыгар үрдүн сити-
ливалэрин илһин 1998 сылта тла хайааньстбатын
салаатыгар Сэха Республикатын Государственной
бюджетийдээ ананилар:

ЕГОРОВ Николай Ефимовича—СР Тягчайыс-
тыбаттар уонна сорутуонкада министерствотын
«Чочу» сабылларак жүрүнүөх акционернай обществосун
судьбанын. Булуу улууна;

КОЛЫМОВ Георгий Семёнович—СР Тыл хайна-
мыстыбатыгар уонна софотуоннада министри-
тын «Өлүөхүмэ» агрофирма бүрдүтү үүннэрэр аве-
потун аэренвойулар, Өлүөхүмэ улууна;

ТРОФИМОВА Римма Еремеевна—СР. Тиа хайааһыстыбатыр уонна сокуутундаа министрствотын «Улахан Аан» тиа хайааһыстыбатын производственной кооперативын техник-осеменаторууа. Ханадас улууба.

ТӨРӨННҮҮТТЭР, УЧУУТАЛЛАР УОННА
МЭЛНИНН БИРГЭ ҮЛЭЛИШЛЭР

ДЪО(УУСКАЙ. Ахеминьы 23 күнүгэр СР Правительствотын иһини саастарын сэтэһэн өлбүр дьаадыраттар ведомстволар иһки ардыларынаабы номосуну муунуҥа бууһа. Ону иһэ-премьер Александр Акимов ытта. Итэрэстэххэ министерстволар, ведомстволар, общественнай тэрилтэлэр барастабыллары кытынылар.

Дэлж кэргэн, оюулаа уонна общественнай тэригээр оёолор ортолорулар буруйу оёорууу сэрэтингэ бииргэ үлээһиннээрийн тэрийин туһууан СР Президенин ийинээн Дэлж кэргэн уонна өбө сакс дымалларыгар комитет председателин бастакы солбууааччы Дмитрий Емельянов ийитиннээрдэ, Кини Чурапчы улууһун омытын кэсэстэ. Дүүүлээһингэ ийи улууе дыахалтатын баһылыгыт солбууааччы Иван Яковлев каттыаыи ыллэ. Улууека үөрэх управлениета уонна милиции бииргэ үлээһини праграмматин ылазыматтара, дэлж кэргэнгэ уонна өбө сөйналнай кэмөбө 8 кини үлээнир. Хайахыска күнүсү лаадыр тэрээһиннээхтин үлээһинтэ. 1995 с. саралаан фермер Иван Макаров ыарахан ийитилээх оёолору «Тойтоон» үлэ лаадырыгар муһилан дыарактаннар. Нөһүлөннөөртөгэ кырдыабаатар, дыахталлар сөйниттөрө, ыччат тэригэллэрэ, «Элбэх оёолуох дэлж кэргэн» булуун үлүтөйинк үлээһиннээр. Ийи түмүтэр бийыл 11 ылса оёолор буруйу оёоруулар улууека үлээһини баһылаата. Комиссия чурапчылар омыттарын ийиһирээтэ уонна оёу атын улууестарга тарбаттарга быһаарда.

Муншыхаа Дэлгүүскай к., Хасалаа, Ойвозоон
Алдан уонна Булуу бөлөх улуустардыаа оё дьа-
лэрин, оё атын анал упрэадеиеннарын бүтэрөөч
чиллэри үлэс аттаран туруоруу боһуруоһа көрү-
дүһү. Комиссия эиһэттиир секретара Зоя Чепио-
сова кэлэр сый бастааы апарытар үлэ быһаанын
быһиһиһээдэ.

ХАРБАЛАХХА КӨМӨ ОЙГОБУДЛАР

ЫТЫҢҢ КҮӨЛ. Таатта удууһун кинигэр кыһын
ны кэмгэ республика байланыһаларх пууннары
олукторун-дьаһахтарын хаачыйыыга ведомстволар
ники ардыларынанар республикатаады комиссия
көбө сыйдыр муһаада буолла. Ой айытар Дьаба
рыны Хайа шактердара бабастовиалаһынар Таатта
уонна Чурапча улуустарыгар чогу түэрдүн быһа
на тохтубута. Онон билигин котельнайдары өттү
гунаа хаачыйыы аһара уустугурда. «Харбалаах
чохтоох сир таһыһага өтүс эргээн, эрттиргэ сый
дыар харча суох буолан, билигин наада буолар
чох кэмэйдик кыһан хаачыйыбат.

Комиссия чыныгылар, байланыштыгы дуу-
ланы баран, Харбалахтарды чөхтөөк разрезин сөр-
гүтүүгө көккө дыбаалары бэлгеттештер. Быстах-
тык иллахха, «Алданзодот» компания салаттыгы-
гар «Коману» хайаны хабар, бульдозеры бизлери-
гөр сөрүдөхтанынча. Бульдозер хайны-үйөр адалы-
лыны. Аны СР Оттук промышленинчыгар уени-
энергетикада иштетеретинча. Денсонскийдвар-
разрезтан улахыи плавильдах оксидаторы адалы-
боппуруофун бынаарыахтаах. «Коману» бульдозер-
га сашаас чаетары хаачыйыахтаах. Своя тал-
теуниини кыдыуустээхтин үлөтөр наадитта
нефть бородуукталарын эби лимита көрдүни.
Разрез ороскуоттар улаатыларынан, минин ил-
Харбалаах илбү сымнча ырыыр туруктаах.

Харьдлаах зарчмын коллекцийн шингэр төлөвлөлийнх соруу туурьдүүлна. Саяа дымна дээр Тавта улууһугар суунаада 340 т. оттон Чурачын 150 т. чогуу бириэхтэх. Саяа дымтан Тавта улууһугар юунта 300 т. Чурачынга 325 т. чох бириэхтэ буолуода. Итинник эрэ дьаһаннахха улуустар төмөр кутталтан быһааннахтара.

CHA.

„Энцэхэ тэнгнээр суох эбит!..“

Ахсыныны 18—20 күнүлүктөгү Мага-Хагалаас улуусунун канингэр Майада ССРС пароднай артына Д. Ф. Ходулов биринчилегэр республика киини уонна нани эгэр улуустарынаады пароднай театрлары көрүү буолан ааста. Бу көрүүгө билингэ улуустан икки айар коллектив катыһа—Россиа уонна Саха Республикатын пароднай артына П. М. Решетников аатынан Чуриччытаады уонна Диринччэды пароднай театрлар.

Көрүү түмүгүнөн Чурачтыгына народнай театр Гран-при хайналына булан үөрүү өрөг-
бүнийн көтөлөкөн кэлэ. Билиги бүтүнтүгү ыл-
дынын бу народнай театр режиссеры, Саха
Республикатын культуранын үтүөлөх үлэни
Н. М. ЗАВОЛОНКАЯ.

—Надежда Михайловна, элхит театрынг зорүүгэ
ийиймлаабынхан тахсан Гран-при хайаагана буужу-
тууян илэнтик, иетитик эгүрдэллэбэт, ииникитин да-
дана бу тэтиги тийлэнтэбикытыгар бадарайт! Удуус
аабаччыларштар зорүү туох сымаллах сорултаах кы-
тыгыбытын, кимнээх кытыгытыгаран туһунан илэ-
сэн түү эрэ.

—Дээ, кыргызык, үчүгүл көрүү шыгылдан ааста. Ки-
ин атын коллегиялары көрөп, сылаа атасташылыгылар,
арыштыгыларга сымдаан байыгылар түмүк аюостунуу-
га үсүс буулар. Бу көрүү шыгылдабыт сылаа-соруга;
бизинги кимга улуустарга, уюсайынан, таша сир-
гөр народнай театрдер хайдах туруктаах үдээни сым-
дааларын, кидрга төһө уларышым-төдөрйиш бөөрүн
уонна репертуар, тилорор маастарыстыба өтүгүн төһө
үүгүү-сийдым бөөрүн көрүү. Барыта алта народнай
театр кытылаа. Ол бурдук, Суоттуттан, Чөркөөхтөн,
Хайагас улуулук Дөөһөннүттан, Майагаары народ-
най театр, дорингөр уонна билиги.

Жюри састабын билигмөөрүнэ. Республика театралнай, култуурнай эйгитин деятельлэрэ, билигмөөрүнэ артистар бу көрүүнү дүүһүлөтүлэр. Жюри председатели—СФРС Государственной биримийэттин лауреаты, Россия үтүөлүк артистката Степанида Борисова, чилиэннэрэ—П. А. Ойуунускай аатынан Саха академический театрын артистара С. Баранова, В. Апросимов, туруорар чаас собиригесай С. Адилов, республикатаады Норуот айымньытын дыэттин директора В. С. Толбонова, пареднай театрдары кытары улаабы сүрүүнүүр специалист С. Г. Дулова, Опера уонна балет театры артиһа, «Бочуот Знага» орден кавалера Д. Д. Тихонова.

Сэрбилай гардан, ол бэрээдэгинэй овишнообуунут, СССР народнай артиһа Д. Ф. Ходулов айтимаа Майтангай народнай театр энгилэр биш дөйдүүлэхтара, саха дегвударнай героһа Мамчаары Баһиллай туһууан Василий Протодакхов драматын туруорбута. Биллиилэх драматург Семен Ермаков—Сээн Өкөр айымньатын икин коллектив туруорда. Директор—«Эйиэх» сибобаш бэрээри..., өтөө суоттулар «Тайвань арымгыгар» дээн айымньылары. Дьонньонор С. С. Яковлев—Эрдик Эристийн «Солучу үөрүү» дээн кэпсэмни, чөрөөхтэр Петр Тобурукован «Сэттэ таракан» дээн сатирической айымньатын туруорбуттара. Репертуар өтүүөн эттэххэ, айар коллективтар, сүртүгэр, классиканы уонна аныгы драматургияны туруорарга күүстэрин халомнолор эбит. Билинэ саамай кэли овишнообуунут. В. Соллогуб «Тантыыр сүрүх кэдээн» дээн айымньатын туруорбуунут. Тылбаастыт—театр ырыдыарас артиһа Петр Попов, туруо

раагчид рожигсоор—Иван Бунсков, уугуудан ширээтнийг—С.ЛРС културатын тунгувч Еватерина Дьячковская, музыхата—Михайла Шверстои, уус-уран бэстүүтүсэр—художник Олег Осипов, сценорафитыгар—Ангалица Барашкова, отгон бэстүүмизари А. Барашкова эскиз-терийнэн Ульяна Аммосова огторбута.

Турзуорбүт айымныабыт тулуйан кылаастан билиһинирдахха минньык. Бу комедия аясыт үйүтээри пуучча провинциятыан олохун кутаах өртүгүн көрдөрөр. Ти-харчы ыамсыта-баарта киһини хулээрбөх даҕаны, ытаһах даҕаны көрүдүөстөөх кыһымыах түгөнүөрүн үөскэтэр. Блещи-көрсүү, харчы иинигэр дзоннор бөлөлөрүн баар-суох ээскалларын—оумлорун ханнык баҕарар киһиэхэ, баҕардар, харахтаан да көрбөтөх киһилэрэ буолаан, көргөн биэрэргэ бөлүмүөр. Сүрүн оруолларга Валерий Герасимов, Иван Бушков, Ольга Билишева уонна Айталина Смирникова ситиһинилээхтик, оруолларын майгытыан айысмыһаахтык арыяан көрөөччүгэ тириэрдэн, үрдүк таһымнаахтык оонньоотулар.

— Бу көрүүгө народнай театрлар оюнуууларыгар
гуох ордук харахха быраарылларый? Төлөрөр мөмөтө-
ыстыбыа, бөһүмүт өттүлүн көрөххө хайдахтанар?

—Баллинийн кырымчачык олэх ввроднай театрдар та-
хминартыгар сүрдээрин охсубут. Эрууку курдук гос-
трология сылдысбат, көрөөчү минигэр үгүстүк тахсы-
бат буоланинар, артистар төлөрөр маастарыстыбалари
мөлтөөбүт. Оттон көстүүмү, уонсайынан, режисант, уот-
күө, мууһа даганы өтүүнөн ыллахха, эинэ биир
итилинин. Атын коллектантар ооньуударын барытын
көрөн-истөн, үөрөтөн бараан итинник түмүккэ кэлби-
нип уонна сценана эрэх-турах саналаах тахсыбынын.
—Олох Гран-приним илад үлүк чинкээ тигистэххит.

—Ошшук. Гран-прини билиги театрлыктар бирин-
дир. Оттог маанайгы микстэни Д. Ф. Ходулов азия-
нан Майя, шикини Суотту, үсүңү Дьоппен уонна Ди-
ринг (иккиси тэг баялыылаах коллективтар эбит дээ
сыйаалаттылар) нөрдөй театрлара үлөһүннэлэр.
«Бастыг режиссер» үрдүк азиян туруорааччы-режис-
сер Иван Бушкова, оттог «Бастыг уус-уран сцено-
графия иһин» номинациякы эмис билиги коллектив-
төг художник Олег Осиповна, сценарист Ангалин
Баранковага иттидилэр.

— Жюри ордук чорботон тугу балинэтээтэ?

—Бастатан турал, репертуары көрдүлөр. Репертуары тапшыгы, тууроорууга, оңорууга үздүлөр эбикит дин бөлүктөгүлөр. Петр Сидорович Погов сценара тууроорулар айымына талбаачытым бийыгыталам гүлүктүк сманалыыр эбиттер. Биме айымынагында, көрөөчүлү аан магынай сцена көрсөр. Кини декорацията, уота-күөлө, мууыматын тагыматы хайдах тагынаах коллектит бу сценага тахсан эрэрин түһүтү өйдөбүу үскөтөр, көрөөчүлү пастройкалыыр. Бийити көстүүмнэрит, декорациялыт үөнча хоннут-дөсөңүт оңолуугут аюра үрдүктүк сманалаата. Чуулачы пародий театрыгар тегинлөр коллектит суух бөл дүн буулаа. Көрдөөхө да, оңитүк эбит.

—Ииники өттүтөр тухуу быдлаанар, сага сөзөхтөр бааларай?

—Анн саас нулун тутар айга «Анныг драматургия» дин нэрийдий театрыг республикатаады коруу буолуохтаах. Онно кытарга айар коллективниг ойун-санаатын уураар, үлэтин сабалаата.

Кандидат. Р. СИБИРЯКОВА.

Чурагчы улууһун дьаһалтата

УУРААХ

№ 534 Ахесыным 24 күнүз, 1998 сыз

АРЫҒЫНЫ, ИШКЭНИ АТЫЛААНЫ
БЭРЭЭЛЭКТИН ДАБАЛДАР ТУСТАРЫНАН

Нэрүүлэр боһуруоска удуус дьаалататын байы-
лытын солбууаачы Яковлев И. П. информатизатын
истэн уонка дүүэлэһэн баран, байылык сабыт
бэлиэтинир:

ИДьО учуотугар 108 хроническай алкоголиктар
уонна арыгыны утумнаан иһэр дьоннор турааллар. Об-
щественнай миэстэлэргэ итирик туруктаах сымдыым
иһэн экиэтиилэскэ 958 киһи тардылыһа, 62 киһи ав-
тотранспорска итирик турунтаах олорон тутулуунулар.
Бу барыта удууска арыгылааһын илэчиник, диири-
ник өтөн кирибэтин көрдөрөр. Киһи дьахкыһыно ары-
гы ыччалга күүскэ өтөн кириэн эрэр. Арыгыны, ипи-
бэни иһэн, атыылааһын дьон түмсэр дьаалаларыгар:
аһыахха, ат сүүрүүтүгөр, мууһаа, о. д. а. үлэскэ ку-
дуудуһун эрэр. Иһиэ алкоголынай утахтарга кириэн-
иэт дьон хаһа, хаһа баһарар аһыыланара көсүл
урдук балаһыаньа үөскөтө.

Ба[сгалан сабиата УУРАР:

1. Аргыныг заачхатааныгса мэлхилжэх сэхдэри
наарбыт уураахтара сохуоншай күстээхтэри бэ-
ттиртэ, Ону тутушат буолууга сохону кэли кур-

дүк көрөп даярдалары ышарларыгар көһүлүктөр ба-
һалыктарын өблөкүнөстүрүр.

2. Дүйн, мичаатар түмөр дьявалларыгар: мичааха, ат сууртүүтүр, спартакнадага, дисеотекара о. д. а. арытны, пинбон агылзлаанын кытаанахтык бөбөр-го. Бу түсүлүүтү контурзулуу олохтох дьявалларга, ис кылаа оттедизил (Алехин, Г. В.)

3. Аргументы, связанные с атомными боеприпасами, в частности, с тем, что атомные боеприпасы являются единственным средством защиты от ядерной войны, и что атомные боеприпасы являются единственным средством защиты от ядерной войны, и что атомные боеприпасы являются единственным средством защиты от ядерной войны.

4. Удугу кишигээр түүнтүү тэчлээр үсэжэхишээр хаачахаар нинтэн түү 9 хааса дээр унатыг даймт режиссээр ариг атайлээр мидэхишээр тэрийн үдэлээр хаачахишээр «Маярхаан» пот-режиссээр (Григорьева А. Г.) зэрэхишээр.

5. Найилманын нэгд аравтан бичигтнгр таваар ннштнн, уурваг бччгтнпрнгр «Санта олох хайагт редакцнтын (Понна Г. Г.), анал бнзннн снгороругар «Маармчлан» телестуднны (Налаче П. Н.) сорудхтнмга.

6. Уураагн төсгөрүү хаммын хантуруулун байм
дыг солбуулагчч Нюовлея Н. Н. сүктэрэгг.

Улуус дьаһалтатын бодьомыга А. А. ШАДРИН.

Бүх хэлсэлтүүдэд, Бүлүү өмнөх
тар да сүрх аяагчид
дэр аймалаа нийлгэснээс дийнх
Дэлгэц да, «Бүхүү түгээр олоор»
бынга дийнх» дийнх өс хийснээс үрэгт
Үүнээс Бүлүү улуузын Мангаас нийлгэснээр Бүрэн
Нийслэл, сахалын анта Саллар дийнх нийн олоорон аяа-
ната. Кийн бийтэн үнэтгэр буудууан дьарыгтанан
айагчид нийлгэснээр Орго үсүхтнэх, модьутаа, нүүт-
тэх көрүгнээх нийн этг. Балтарлаа хирмэ ууунаах
сөхө бийлгэснээр, оуу нийлгэснээр угай барин салбы-
раагчид дийнх нийн сирингэ буугугар баахан барин
илгээ сийлгэснээр.

Биийн хэс күүн аайн Түн өрүснэ ишрэн Баан бө-
бийнэй туу прэстэабытннэ: хари тэнттэн араас бө-
дөл кыаллары, күндү түүдээр, өтгөн өрүстөн балым
аравын бултуура. Кийнэ ит сыарбатын толору өт-
төөх, түүдээхтөөх кэллэр, 70 сазан аһан баран 2

Энэ динг тээ адырдаа жылаа. Бастайм түбэлтэ-
гэр мөнийсх бултаабыт; сэтгэнийг мийга биир күн тивч-
нийг сэлдээн энэ ардагын булбут. Кыргызыбатынан
сэлдэнтээ, бөөрдөөх арцах буоларын билэбит. Кэпэ

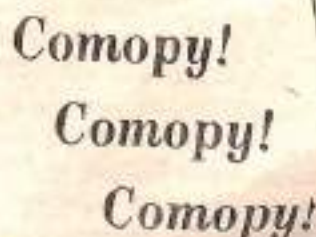
41 ЭНЭНИ БУЛТААБЫТ БУЛЧУТ

[illegible]

Никме түбэлтэтэ, 80-ча саясаардар бүтэһик элэтин өлөрбүт. Күһүн биэр табаарыс киһинининэ элэстии сылдан эһэ засныт суолун көрбүттөр. Билгээлээн бу сарсаарда заснытын быһаарбыттар. Оҕонньор өччө наарата илэк буолуохтаах, бултайан көрүөххэ дьабит. Ону эдэр бүтүт, куттаннар да, сөбүлэсинт. Дьалларит-төр ташпоһо кэлэди хоммуттар. Сарсаарда эрдэ туран күстүстөөр шиктэрээн уонна өйүлөһөрүн илан эһэ хаар-та хаалларбыт суолун батыйан барбыттар. Киэһэ ха-рагарынар дээрэ батыйан баран сылайан, аччыктаан айуур сабатыгар хомордуу быһаарыммыттар. Сар-сыарда эрдэ туран кыыл суолун батыйан салгыы айланнаабыттар. Күн өртөтө аарымта биэр киэһэ тө-лоонго кирибиттэрэ эһэлэрэ төлөөн өртөтүтөр тийһэн өртөр эбит. Оҕонньор уолулар: «Мин киинибаттам хаал-баака батыйан илээр»,—дизн баран, ниникки киирэн Саятын туунутунаан түртүһүннэ хламан барбыт. Төлөөн үгүсүр эһэни сииһиттэр. 30-ча метрдоох сиртэн эһэ киһилэр диэки хайыһан эрдэгинэ хаһас хомоһун илэни көрөн баран оҕонньор саятын чыбыһыан тар-дан көбиспит. Эһэ часкыйан баран тизэр кэлэн түс-түт. Онтон суабу ойон тураат, оҕонньор диэки ис-аарымт. Оһо көрдөгүнэ, хаһас илан атаҕа төстүбүт, алабырымы сыллар эбит. Эһэ ойон илэрин көрөөт, оҕонньор кыһини диэки хайыһан көрбүтэ уола төлөөн иуор сүүрэн эрэр эбит. Оҕонньор: «Тайыһыан бы-ах!»—дизн үгүлээкитин истэн кыһиниэн элэстэ, айуурга ыстамыт. Оҕонньор тайыһылаах сирин диэки уул кыраадыһынан түһүөнэ көбиспит. Эһэ оҕонньо-у ситиздэн ойуу курдугунаан куотан тайыһага көлбөт. Тайыһытын харбаат, угуу дундаҕа тирээбит уонна ти-ириэн, бөйөтүн хоннобуу аныгар устан бүткээбит. Эһэ кэлэп, бүтүн динниһ атаҕын өрө ууммут (ол ата, хонноһоһуу диэн буолар), онтон оҕонньор үрдү-төр саба баттаардыы ыстамыт. Ол кэмтэ оҕонньор өһөннү түбэһийан тайыһытын тимирин тоһуйбүт уонна бөйөтө аллара тизнэ ганаһа илээкыйан баран туора ыстанан биэрбит. Эһэ бөйөтүн айаһыһыһыһа тайыһа төлүлээн көнүө баран түспүт, онтон сотору өлбүт. Оҕонньор ол түгүн ойно хоммут. Көнүө сарсаардаты-гар бараары хомуһан эрдэгинэ маа көһиттэр киһи сирэйэ бытаннаһабыт, өйдөөн көрбүтэ аргыс киһитэ эбит. Ону ыгыран алар. Киһитэ кэлэн: «Хайа, эл-тэһиннаах эһиккин дуу, эһэ сирбэтэрэ дуо? Мин сир-бэтэ дээһини, ээрөн бараа дьонго тылаары көлбө-түм»,—дизбит. «Хоргус киһи түбөһэн, 41-рне аһа-бөр бөйөһүн сиртэ сыспыта»,—дизн оҕонньор көсөһөр-тө.

Л. ВАСИЛЬЕВА.

Чурапчы сэл., интернат-оскуола.

КАРАЗ № 147.

Тираж: 2210.

